

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych

Na podstawie Zarządzenia dyrektora szkoły z dnia 15.05.2019.

§ 2

ZASADY OGÓLNE

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.

Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacjach i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.

Z każdego kontaktu z rodzicami w sprawie „sytuacji kryzysowej” ucznia wychowawca/nauczyciel sporządza notatkę i zamieszcza ją w dzienniku elektronicznym (dziennik – widok dziennika – kontakty z rodzicami).

Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest dyrektor szkoły.

Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest nauczyciel, wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny.

Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania akceptowania w szkole ponoszą sankcje przewidziane w statucie szkoły i Regulaminie Szkoły.

1. NIEPOWODZENIA SZKOLNE UCZNIĄ

Wobec uczniów, u których nauczyciele dydaktycy zauważą narastające niepowodzenia szkolne, nauczyciel dydaktyk we współpracy z pedagogiem i wychowawcą przygotowują propozycje pomocy uczniowi.

Nauczyciel, wspólnie z wychowawcą, zapoznaje ucznia i jego rodziców z planem pomocy.

Za zgodą rodziców uczeń może korzystać z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formie:

dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości ucznia,

zajęć dydaktyczno – wyrównawczych,

zajęć specjalistycznych, w tym: korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć terapeutycznych, warsztatów konsultacji i porad dla uczniów.

2. WAGARY

W sytuacji, gdy wychowawca podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów:

Natychmiast powiadamia telefonicznie rodziców o nieobecności i podejrzeniu o wagary. Sporządza notatkę dotyczącą wykonania telefonu z rozmowy z rodzicem.

W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami wychowawca wpisuje informację o podejrzeniu wagarów do dziennika elektronicznego i przy najbliższej okazji rozmawia na ten temat z rodzicem.

Jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyjeździe ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą.

Wychowawca nie usprawiedliwia nieobecności (nawet w sytuacji usprawiedliwienia od rodziców).

W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne) oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt pedagogowi szkolnemu.

Pedagog wraz z wychowawcą stara się ustalić przyczyny nieobecności ucznia poprzez:

przeprowadzenie rozmowy z uczniem,

zaproszenie rodzica na spotkanie,

rozmowę z pracownikiem socjalnym, jeżeli taki jest ustanowiony,

rozmowę z kuratorem, jeżeli taki jest ustanowiony,

proponuje podpisanie kontraktu mającego na celu poprawę frekwencji.

Jeżeli po podpisaniu kontraktu, uczeń i rodzic nie wywiązują się z realizacji ustaleń w nim zawartych i uczeń nadal opuszcza zajęcia lekcyjne dyrektor szkoły, w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

W sytuacji, gdy uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest gmina. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna.

3. Samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych

Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił budynek/teren szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny - pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.

W/w osoby niezwłocznie zawiadamiają rodziców i dokonują wpisu do dziennika elektronicznego o zaistniałej sytuacji (ucieczką z lekcji) oraz wyciągają regulaminowe konsekwencje.

Wychowawca klasy przeprowadza z uczniem rozmowę ostrzegawczą, informując o konsekwencjach łamania regulaminu zachowania w szkole oraz o następstwach, jeżeli uczeń ponownie dopuści się tego zachowania.

Wychowawca nie usprawiedliwia nieobecności (nawet w sytuacji usprawiedliwienia od rodziców).

Pedagog wraz z wychowawcą stara się ustalić przyczyny ucieczek ucznia poprzez:

przeprowadzenie rozmowy z uczniem,

zaproszenie rodzica na spotkanie,

rozmowę z pracownikiem socjalnym, jeżeli taki jest ustanowiony,

rozmowę z kuratorem, jeżeli taki jest ustanowiony,

proponuje podpisanie kontraktu mającego na celu poprawę frekwencji.

Jeżeli po podpisaniu kontraktu, uczeń i rodzic nie wywiązują się z realizacji ustaleń w nim zawartych i uczeń nadal opuszcza zajęcia lekcyjne dyrektor szkoły, w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

Jeżeli uczeń podczas wycieczki, wyjazdu klasowego samowolnie opuści grupę, wychowawca/opiekun zawiadamia o fakcie rodzica i policję.

4. AGRESJA I PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

Agresją nazywamy wszystkie zachowania agresywne, a przemocą sytuacje agresji przy nierównowadze sił osób uczestniczących w zdarzeniu.

Szkolne postępowanie wszczynane jest w sytuacji występowania agresji i przemocy na terenie szkoły lub w czasie wyjść poza jej teren w czasie zajęć lekcyjnych/wycieczek,

Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie dotyczą:

naruszenie nietykalności fizycznej innych osób i swojej

naruszenie godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna)

przemoc internetowa (tj. publikowanie wizerunku bez zgody, komentarze naruszające dobre imię, ośmieszające, nękające itp.)

zniszczenia i zawłaszczenia mienia prywatnego i szkolnego (w tym także oszustwa i wyłudzenia).

5. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów (bójka, pobicie) jest zobowiązany do natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację:

odizolowanie ucznia zachowującego się agresywnie od grupy,
w razie potrzeby wzywa pomoc (innego nauczyciela, wychowawcę, psychologa, pedagoga),
w razie konieczności udziela pomocy, w tym przedmedycznej ofierze agresji i zabezpiecza pozostałych uczniów.
informuje o zdarzeniu wychowawcę, a w przypadku jego nieobecności pedagoga/psychologa lub dyrekcję, którzy
postępują zgodnie z pkt.2

Wychowawca:

przeprowadza z uczniami rozmowę, w miarę możliwości w obecności świadka zdarzenia
bada sytuację i ustala przyczynę agresji,
przypomina zasady i normy zachowania obowiązujące w szkole,
wyciąga konsekwencje z zachowania ucznia zgodne z regulaminem zachowania
powiadamia rodziców sprawcy i ofiary o sytuacji, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach w
możliwie najkrótszym czasie (telefonicznie lub – jeśli kontakt telefoniczny jest niemożliwy - wpisem w dzienniku
elektronicznym).

W sytuacjach gdy zachowanie agresywne powtórzy się wychowawca informuje pedagoga/psychologa szkolnego.

Pedagog/psycholog i wychowawca klasy przeprowadzają rozmowę z rodzicami:

ustalają przyczynę agresywnego zachowania ucznia,
informują o poniesionych dalszych konsekwencjach dla ucznia,
proponują ścisłą współpracę z rodzicami i określają zasady dalszego postępowania celem poprawy zachowania
dziecka,
proponują pomoc specjalistyczną,

Uczeń zostaje objęty pomocą pedagoga/psychologa na terenie szkoły.

*Jeśli nadal nie ma poprawy w zachowaniu ucznia organizuje się spotkanie wychowawca klasy, dyrektor, rodzice
ucznia oraz pedagog/psycholog). Rodzice/prawni opiekunowie, uczeń i wychowawca mogą podpisać kontrakt
zawierający zasady współpracy stron. Zobowiązują rodzica do wywiązania się z zaleceń.*

*W sytuacji gdy zachowanie agresywne, przemocowe nie ustało, po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych
działań, dyrekcja w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem
i wychowawcą powiadamia Policję (za wyjątkiem sytuacji uregulowanych prawnie) lub Sąd Rodzinny.*

*W przypadku konieczności zdyscyplinowania wyjątkowo agresywnego ucznia bądź nagminnie przejawiającego
zachowania agresywne należy wezwać policję. Policja w obecności dyrektora, pedagoga szkolnego/psychologa,
wychowawcy przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.*

*Szkoła bierze udział w wyjaśnieniu spraw z udziałem uczniów, dziejących się poza terenem szkoły, po otrzymaniu
prośby uczniów lub rodziców o pomoc.*

6. Sposób postępowania wobec agresywnego dziecka

Wychowawca oddziału, w którego grupie/klasie znajduje się agresywne dziecko, w porozumieniu z rodzicami ustala sposób reagowania nauczyciela na sytuacje agresywne dziecka.

Dokonyuje obserwacji wstępnej dziecka i diagnozy jego sytuacji rodzinnej.

Podjękuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji i rozwiązania problemów dziecka.

Nawiązuje kontakt z rodzicami w celu przekazania informacji o zaistniałym problemie.

Zapoznaje rodziców z planem działań, które podejmie, jednocześnie zobowiązuje rodziców do współpracy.

Pozyskuje dodatkowe informacje od rodziców w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych.

Dokonyuje obserwacji dziecka w związku z prowadzonymi skorelowanymi oddziaływaniami dom – szkoła.

Współpracuje ze specjalistami podczas obserwacji dziecka – prowadzi konsultacje.

Szczegółowo zapoznaje członków Rady Pedagogicznej z zaistniałym problemem i przedstawia podejmowane działania.

Występuje do rodziców o zgodę na przeprowadzenie badań w poradni psychologiczno – pedagogicznej.

Opracowuje i realizuje program pracy indywidualnej, który powinien być realizowany poprzez:

ustalenie stałych i niezmiennych zasad i norm, konsekwentne ich przestrzeganie,

kreowanie uporządkowanego rytmu dnia,

stosowanie krótkich i jasnych komunikatów,

stosowanie konstruktywnych form rozładowania napięcia emocjonalnego (zaakceptowanych przez rodziców),

chwalenie dziecka za najdrobniejsze sukcesy,

zachęcanie do podejmowania wysiłku,

dostosowanie form i metod pracy do możliwości psychofizycznych dziecka,

stosowanie przerw w czasie pracy,

W przypadku pojawiających się problemów związanych ze współpracą z rodzicami lub jej brakiem, dyrektor przeprowadza w obecności nauczycieli pracujących w grupie rozmowę z rodzicami i sporządza z tego spotkania notatkę służbową.

Wszelkie sygnały na temat zachowania dziecka kierowane do nauczyciela muszą zostać odnotowane w zeszycie współpracy z rodzicami.

W przypadku braku zgody rodzica na przeprowadzenie badań specjalistycznych oraz braku jakiegokolwiek współpracy z placówką przy problemie dotyczącym dziecka zagrażającego bezpieczeństwu innych, Rada Pedagogiczna podejmuje decyzję o zgłoszeniu sprawy do sądu rodzinnego.

7. Sposoby postępowania nauczyciela wobec ucznia – sprawcy czynu karnego

Należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.

Ustalić okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, należy przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu /psychologowi pod opiekę.

Następnym krokiem jest powiadomienie rodziców ucznia.

Policej należy powiadomić niezwłocznie w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły lub jego tożsamość nie jest znana.

Ostatnią czynnością powinno być zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

W przypadku, gdy uczeń jest ofiarą czynu karnego, nauczyciel powinien podjąć następujące czynności:

Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.

Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.

Powiadomienie rodziców ucznia.

Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

8. WULGARNE SŁOWNICTWO

Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

Sam przeprowadza rozmowę z uczniem.

Wpisuje informację dla rodziców do dziennika elektronicznego oraz wyciąga konsekwencje zgodnie z regulaminem oceny zachowania.

Powiadamia wychowawcę klasy.

Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy/nauczycielowi na dyżurze/pedagogowi, który wpisuje informację do dziennika elektronicznego oraz wyciąga konsekwencje zgodnie z regulaminem oceny zachowania.

W przypadku powtarzających się zachowań wychowawca zobowiązuje ucznia do przygotowania lekcji wychowawczej na temat kulturalnego zachowania.

Jeżeli uczeń nadal używa wulgarnego słownictwa wychowawca wzywa do szkoły rodziców i przeprowadza w ich obecności rozmowę dyscyplinującą z uczniem informując jednocześnie, że używanie wulgaryzmów to przejaw demoralizacji podlegający odpowiedzialności prawnej.

9. KRADZIEŻ I ZNISZCZENIA

Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego dotyczy czynów dokonanych przez uczniów na terenie szkoły.

W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu kradzież lub zniszczenia zgłoszono.

O fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest Dyrektor.

Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.

Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie powiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia – o podjętych przez pracownika działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.

W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza 250 zł. lub kwoty zgodnej z aktualnym stanem prawnym sprawa obowiązkowo jest zgłaszana Policji.

Sprawę kradzieży lub zniszczenia na Policję może zgłosić rodzic/opiekun prawny poszkodowanego ucznia. Szkoła udostępnia odpowiednim służbom zabezpieczony materiał np. z monitoringu.

10. FAŁSZERSTWO

Sytuacje fałszerstwa w szkole, to m.in.:

wpisy w dzienniku z konta rodzica

przedstawienie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców

podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich

podkładanie prac innych uczniów, jako własnych oraz udowodnienie przez nauczyciela ściągania

inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce, dyskoteci itp.)

Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

wychowawca klasy

nauczyciel przedmiotu

pedagog szkolny

dyrektor

W sytuacji stwierdzenia fałszerstwa nauczyciel/wychowawca:

powiadamia rodziców ucznia

spotyka się z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa

w obecności rodziców podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu

W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację do Policji z prośbą o interwencję.

11. PALENIE PAPIEROSÓW, E-PAPIEROSÓW

Wobec ucznia, który pali w szkole lub na terenie wokół szkoły papierosy lub e-papierosy podejmowane są następujące kroki:

w przypadku przyłapania ucznia na paleniu papierosów/e-papierosów w budynku szkoły lub na jej terenie, nauczyciel/pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu/psychologowi.

Wychowawca (pedagog/psycholog) informuje o tym fakcie rodzice ucznia telefonicznie lub (w razie braku kontaktu telefonicznego), poprzez wpis do dziennika elektronicznego

Uczeń otrzymuje uwagę z zachowania przewidziane regulaminem

Wychowawca lub pedagog szkolny prowadzi działania indywidualne mające na celu zmianę postawy ucznia.

Jeżeli zachowania ucznia powtarzają się, wychowawca wzywa rodziców prawnych opiekunów i w ich obecności z uczniem zostaje podpisany kontrakt poprawy zachowania oraz omówione konsekwencje prawne w przypadku powtarzania się tych zachowań.

Jeżeli uczeń nie wywiązuje się z ustaleń kontraktu szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

12. ALKOHOL, NARKOTYKI, DOPALACZE

Uczeń jest pod wpływem alkoholu lub odurzony narkotykami/dopalaczami

Nauczyciel, który uzyskał informację, że uczeń jest pod wpływem substancji odurzającej, przekazuje natychmiast tę informację wychowawcy klasy, dyrektorowi szkoły, pedagogowi i psychologowi szkolnemu.

Dyrektor o zaistniałym fakcie powiadamia policję.

Rozpoznania okoliczności zdarzenia i wyjaśnienia przyczyn zaistniałej sytuacji dokonuje wychowawca i pedagog szkolny. Mają oni obowiązek:

odizolować ucznia od reszty klasy, stwarzając warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie i zdrowie,

wezwać (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców) pielęgniarkę szkolną jeśli jest obecna lub pogotowie w celu sprawdzenia trzeźwości lub odurzenia oraz ewentualnego udzielenia pomocy medycznej;

wezwać do szkoły rodziców ucznia,

Rodzice mają obowiązek zabrania ucznia ze szkoły.

W sytuacji, gdy rodzice odmawiają przybycia do szkoły decyzję o dalszym postępowaniu podejmuje lekarz.

W przypadku agresywnego, gorszącego lub zagrażającego bezpieczeństwu zachowania odurzonego ucznia, decyzję o dalszym postępowaniu podejmuje policja.

W rozmowie wyjaśniającej dyrektor szkoły zobowiązuje rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i proponuje im profesjonalną pomoc w specjalistycznej placówce.

Z uczniem pedagog szkolny spisuje kontrakt o zmianę zachowania.

Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje punkty ujemne i ocenę naganną zgodną z regulaminem oceny zachowania

Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub zachowanie ucznia się powtarza, dyrektor powiadamia o sytuacji sąd rodzinny.

Podjęcie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.

Pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, pedagoga lub dyrektora.

Uczeń jest odizolowany od reszty klasy (gabinet pedagoga, gabinet dyrektora)

Wychowawca, pedagog lub dyrektor wzywa rodzica i w razie potrzeby lekarza.

Zobowiązuje rodziców do odebrania ucznia ze szkoły. W razie potrzeby pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

W sytuacji, gdy rodzic odmawia odebrania dziecka lub brak jest kontaktu z rodzicem, dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji.

W sytuacji, gdy uczeń zaprzecza, że jest pod wpływem substancji odurzającej dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję w celu sprawdzenia jego stanu trzeźwości.

Postępowanie w przypadku ucznia posiadającego lub rozprowadzającego alkohol, e-papierosy (w tym akcesoria) lub środki psychotropowe

Należy odizolować ucznia od pozostałych uczniów.

Powiadomić wychowawcy, pedagoga oraz dyrektora.

Dyrektor lub pedagog wzywają policję.

Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), szafki szkolnej, ewentualnie innych przedmiotów, budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa

samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczkę ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.

W przypadku znalezienia środków lub odmowy przez ucznia wytrząśnięcia kieszeni, torby, wychowawca powiadamia rodziców o zdarzeniu i wzywa ich do szkoły. Przybyli do szkoły rodzice nie mogą zabrać dziecka do domu, ponieważ w związku z popełnionym przestępstwem Policja na podstawie art. 37§ 1 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich musi zatrzymać nieletniego w celu wykonania czynności procesowych.

Po przybyciu policji, dalsze decyzje, co do ucznia podejmuje policja. Przesłuchanie ucznia odbywa się w obecności rodzica, pedagoga i dyrektora oraz wychowawcy.

Pedagog sporządza protokół z rozmowy.

W przypadku zgody ucznia na wytrząśnięcie kieszeni, jeśli nie znaleziono alkoholu, lub środków psychotropowych, należy, po przeprowadzeniu z uczniem rozmowy profilaktycznej, informującej go o konsekwencjach posiadania substancji uzależniających, odesłać go do klasy, sporządzić notatkę ze zdarzenia i prowadzić obserwację zachowań ucznia.

Podjęcie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki/dopalacz.

Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka i kieszeni, szaffkę na ubrania (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukiwać ucznia).

Nauczyciel informuje o tym fakcie dyrekcję szkoły lub pedagoga/psychologa.

Nauczyciel wzywa rodziców do natychmiastowego stawiennictwa.

W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka i kieszeni dyrektor szkoły wzywa policję.

W przypadku znalezienia substancji policja wszczyna postępowanie wyjaśniające wobec ucznia.

Jeżeli uczeń dobrowolnie odda substancję nauczyciel zabezpiecza ją i przekazuje bezwzględnie do policji, która wszczyna postępowanie wyjaśniające.

W przypadku, gdy pracownik szkoły znajdzie na jej terenie substancję przypominającą narkotyki/dopalacz powinien:

Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji i próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa Policję.

Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

13. ZAGROŻENIE DEMORALIZACJĄ UCZNIĄ

Wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej w postaci m.in.:

Używania i propagowania wulgaryzmów, słów i obrazów obrażających godność innych, w tym pornografii i słów o podtekście seksualnym,

Używanie lub rozprowadzanie substancji psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy,

Wagarów,

Udziału w kradzieżach i zniszczeniach na terenie szkoły,

Powtarzających się zachowaniach agresywnych,

Prowokowanie powstawania sytuacji konfliktowych,

Przynoszenia na teren szkoły substancji i przedmiotów zagrażających życiu lub zdrowiu innych uczniów,

Notorycznego nieprzygotowania się do zajęć,

Samowolnego oddalenia się ucznia poza teren szkoły od momentu rozpoczęcia pierwszej lekcji do zakończenia ostatniej,

Samowolnego opuszczenia lekcji,

Zastraszania,

Niszczenia mienia szkolnego,

Podrabiania podpisów osób dorosłych,

Niszczenia dokumentów,

wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym/psychologiem planuje, wspólnie z rodzicami ucznia, działania mające na celu zmianę jego postawy.

Działania te mogą mieć formę:

indywidualnych rozmów z uczniem,

rozmów z uczniem w obecności rodzica,

podpisania kontraktu przewidującego pożądany typ zachowań ucznia, ofertę pomocy szkolnej, formy pomocy i kontroli ze strony rodziców oraz konsekwencje w razie powtórzenia się zachowań niepożądanych,

udziału w zajęciach terapeutycznych – indywidualnych lub grupowych także poza terenem szkoły.

W przypadku braku pożądanych zmian zachowań ucznia, Dyrektor szkoły zwraca się do instytucji wspierających działania wychowawcze szkoły tj.:

Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej

Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich

Policji

Innych, w zależności od potrzeb.

14. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WYCHOWAWCY/NAUCZYCIELA Z UCZNIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE

Wychowawca ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego, w którym obejmuje wychowawstwo klasy.

Wychowawca/nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.

Wychowawca/nauczyciel informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy.

W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem, wychowawca/nauczyciel, w zależności od potrzeb inicjuje spotkania z pedagogiem lub psychologiem, celem uzyskania pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów wychowawczych.

Pedagog/psycholog we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.

Wychowawca zgłasza rodzicowi konieczność przeprowadzenia badań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej bądź innej placówce specjalistycznej, rzetelnie informując rodzica o znaczeniu wyników ewentualnej diagnozy w pracy nad poprawą funkcjonowania ucznia.

W przypadku braku zgody rodzica na przeprowadzenie badań w poradni, wychowawca/nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą dotyczącą postępowania z uczniem agresywnym.

Na najbliższym spotkaniu Rady Pedagogicznej wychowawca/nauczyciel szczegółowo zapoznaje grono nauczycielskie z zaistniałym problemem, przedstawia dotychczasowe działania oraz stan faktyczny na dany dzień.

14.a POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, GDY UCZEŃ POSIADA WŁĄCZONY TELEFON KOMÓRKOWY BĄDŹ ODTWARZACZ MUZYCZNY I INNE KOMUNIKATORY

Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność i za zgodą rodziców.

Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie zgubienie lub kradzież sprzętu.

Telefon komórkowy lub inny sprzęt elektroniczny nie może być włączony na lekcjach i w czasie trwania zajęć dodatkowych oraz świetlicowych organizowanych przez szkołę,

uczeń jest zobowiązany do wyłączenia telefonu komórkowego w momencie wejścia do budynku szkoły i schowania go do szafki(bądź do plecaka, jeśli uczeń nie posiada szafki),

w czasie przerwy uczeń może skorzystać z telefonu komórkowego tylko za zgodą nauczyciela dyżurującego lub wychowawcy wyłącznie w przypadku pilnej potrzeby kontaktu z rodzicem,

telefon komórkowy może zostać ponownie włączony przez ucznia, kiedy zakończył zajęcia obowiązkowe bądź dodatkowe i zamierza opuścić teren szkoły.

Zabronione jest filmowanie, nagrywanie i fotografowanie na terenie szkoły.

Zakaz korzystania z telefonów komórkowych w czasie lekcji obowiązuje także nauczycieli.

Uczeń ma możliwość skorzystania z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego jako pomocy dydaktycznej wyłącznie za zgodą nauczyciela.

W przypadku naruszenia powyższych ustaleń nauczyciel ma obowiązek odebrania telefonu bądź urządzenia elektronicznego, a następnie zdeponowania zabranego od ucznia urządzenia w sekretariacie.

Zdeponowanie winno się odbyć w obecności ucznia, po uprzednim wyłączeniu telefonu/urządzenia elektronicznego.

Po odbiór telefonu zgłaszają się rodzice lub prawni opiekunowie ucznia. Zostają oni zapoznani z sytuacją i pouczeni o konsekwencjach.

*W przypadku kiedy uczeń odmawia oddania telefonu lub innego urządzenia elektronicznego nauczyciel lub wychowawca informuje o tym fakcie dyrektora szkoły. Wychowawca lub nauczyciel wpisuje uczniowi adnotację przewidziane w **Regulaminie Szkoły** i zawiadamia o tym fakcie rodziców lub opiekunów pranych.*

W chwili ujawnienia kolejnego przypadku łamania zasad uczeń ma obniżoną ocenę ze sprawowania o jeden stopień.

15. UCZENNICA W CIĄŻY

Wobec uczennicy w ciąży zespół w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca, nauczyciele przedmiotowi w porozumieniu z rodzicami przygotowują program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.

Uczennica może korzystać z następujących form pomocy:

Dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych i sytuacji pozaszkolnej uczennicy,

Indywidualnych konsultacji przedmiotowych,

Dodatkowych egzaminów klasyfikacji bądź poprawkowych w terminie dogodnym dla uczennicy (nie później niż 6 miesięcy od pierwszego ustalonego terminu),

Pedagog szkolny/psycholog przygotowuje plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi.

W razie potrzeby szkoła podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy /m.in. współpraca z ŚOPS, instytucjami charytatywnymi, sponsorami.

16. OBCA OSOBA NA TERENIE SZKOŁY

Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.

Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły:

Jeśli osoba obca nie jest znana, pracownik szkoły, który ją spostrzeże, ma obowiązek zażądać informacji o celu wejścia na teren szkoły.

Jeśli osobą jest rodzic, który przyszedł do ucznia, należy skierować go do klasy, w której uczeń ma lekcję i zawiadomić nauczyciela prowadzącego lekcję.

Jeśli obcą osobą nie jest rodzic, należy, po uzyskaniu informacji o celu wizyty, skierować go do sekretariatu.

Obce osoby, poza rodzicami uczniów, nie mają prawa chodzić po szkole.

W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia wezwać zawiadomić Policję. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

17. SPRAWY SPORNE I KONFLIKTY

Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:

Konflikty pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny lub psycholog oraz nauczyciel wspomagający, jeśli jest przypisany do danej klasy. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.

Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny/psycholog we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.

Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga dyrektor wspólnie z pedagogiem szkolnym/psycholog i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice ucznia.

Konflikt między nauczycielami – rozstrzyga dyrektor, a w ostateczności Rada Pedagogiczna.

Konflikt między nauczycielem a dyrektorem rozstrzyga Rada Pedagogiczna, a w konieczności organ nadzorujący szkołę.

Konflikt między nauczycielem a rodzicami ucznia – rozstrzyga dyrektor a w razie konieczności Rada Pedagogiczna, przy czym rodzic ma prawo odwołać się do organu nadzorującego szkołę.

Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.

Termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony.

Z polubownego posiedzenia sporządzany jest protokół przechowany u dyrektora.

Stronom wymienionym w ust 1 pkt a – e przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od daty polubownego posiedzenia odpowiednio:

Stronom wymienionym w ust. 1 pkt a, b, c, f - do dyrektora szkoły,

Stronom wymienionym w ust. 1 pkt. d- e - do organu nadzoru pedagogicznego

18. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ W CZASIE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy są one zajęciami planowymi, czy też nauczyciel zastępuje nieobecnego w tym czasie innego prowadzącego dane zajęcia.

Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniem.

O zaistniałym zagrożeniu prowadzący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchowe zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia itp.):

Po stwierdzeniu zdarzenia należy ucznia odprowadzić do gabinetu pielęgniarki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy. Ucznia, który uległ wypadkowi charakterze lekkim odprowadzić może inny uczeń lub pracownik obsługi szkolnej.

W razie nieobecności pielęgniarki ucznia należy odprowadzić do sekretariatu szkolnego, gdzie pomocy udziela osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie.

O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora szkoły lub jego zastępcę.

Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność użytych narzędzi nauczyciel natychmiast wycofuje je z użytkowania.

Osoba udzielająca pierwszej pomocy ma obowiązek upewnić się, czy uczeń nie jest chory na hemofilię lub cukrzycę bądź inną chorobę mogącą w połączeniu z urazem stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia.

Zdarzenia powyższe nie wymagają wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza:

Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń wymaga specjalistycznej pomocy należy doprowadzić go do gabinetu pielęgniarki szkolnej lub wezwać higienistkę na miejsca zdarzenia.

W razie nieobecności pielęgniarki szkolnej należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły.

Do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

Dyrektor szkoły powiadamia o wypadku organ prowadzący, rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz inspektora bhp.

Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski, mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.

Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym:

W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zabezpiecza miejsce zdarzenia i natychmiast wzywa na jego miejsce dyrektora szkoły.

Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu policję, Państwową Inspekcję Pracy, rodziców (opiekunów prawnych), organ nadzoru pedagogicznego oraz organ prowadzący.

Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.

Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.

Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Zawiadamianie o wypadku

Szkoła niezwłocznie o każdym wypadku zawiadamia:

rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego;

organ prowadzący szkołę;

o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym - prokuratora i kuratora oświaty;

o wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia - inspektora sanitarnego;

o wypadku, w którym uraz spowodowany jest agresywnym działaniem osoby trzeciej – policję.

19. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ

Nauczyciel, który otrzymał informację o próbie samobójczej ucznia:

ustala rodzaj zdarzenia,

usuwa wszystko, co może spowodować realizację zamiaru samobójczego,

nie pozostawia ucznia samego,

wzywa pielęgniarkę szkolną/higienistkę osobę odpowiedzialną za udzielanie pierwszej pomocy / osoby przeszkolone w udzielaniu pierwszej pomocy,

wzywa wychowawcę, dyrektora szkoły, pedagoga i psychologa,

jeżeli jest to możliwe, przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce.

Pielęgniarka szkolna osoba udzielająca pierwszej pomocy/higienistkę wzywa pogotowie ratunkowe.

Wychowawca, pedagog/psycholog powiadamia rodziców ucznia.

Dyrektor szkoły wzywa straż pożarną, policję (w zależności od potrzeb) oraz powiadamia kuratorium oświaty.

Po powrocie ucznia do szkoły psycholog proponuje uczniowi specjalistyczną pomoc.

Rodzice są zobowiązani do kontaktu z zespołem interwencyjnym w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.

20. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, KIEDY UCZEŃ GROZI ODEBRANIEM SOBIE ŻYCIA

Staramy się uspokoić ucznia, rozmawiamy z nim o przyczynie reakcji.

Obserwujemy ucznia.

Jeżeli uczeń zachowuje się agresywnie – niezwłocznie zawiadamiamy o zaistniałej sytuacji dyrekcję lub pedagoga szkolnego/psychologa (np. przez zaufanego ucznia), staramy się zapewnić bezpieczeństwo klasie odizolowując zdesperowanego wychowanka.

Zaprowadzamy ucznia do pedagoga szkolnego/psychologa i informujemy o zajściu wychowawcę.

Wzywamy rodziców/prawnych opiekunów.

Pozostajemy z uczniem do czasu ich przybycia. Przekazujemy listę instytucji pomocowych i zobowiązujemy rodziców/prawnych opiekunów do niezwłocznej konsultacji. Spisujemy notatkę.

Jeżeli od osób trzecich dowiadujemy się iż uczeń grozi odebraniem sobie życia – powiadamy o tym pedagoga szkolnego/psychologa i wychowawcę klasy.

Wychowawca, pedagog/psycholog informują o tym rodzica. Próbują w rozmowie z uczniem rozpoznać jego stan psychofizyczny. Przekazują rodzicom/prawnym opiekunom listę instytucji pomocowych i zobowiązujemy do niezwłocznej konsultacji. Spisujemy notatkę.

Wychowawca monitoruje funkcjonowanie ucznia w szkole i pozostaje we współpracy z rodzicami.

21. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU STWIERDZENIA ZACHOROWANIA NA SEPSĘ, POSOCZNICE, INNĄ CHOROBE ZAKAŻNĄ

Osoba, która otrzymała informację o zachorowaniu, niezwłocznie, osobiście i na osobności informuje o tym dyrektora, a w razie jego nieobecności – zastępcę lub koordynatora ds. bezpieczeństwa.

Dyrektor szkoły niezwłocznie sprawdza, czy informacja o zachorowaniu jest zgodna z prawdą. W tym celu kontaktuje się telefonicznie z rodzicami ucznia. Prosi o adres placówki oraz nazwisko i numer telefonu lekarza opiekującego się chorym.

Niezwłocznie po potwierdzeniu informacji przez rodzinę chorego ucznia dyrektor kontaktuje się z lekarzem prowadzącym chorego, w razie potrzeby także z jego przełożonym (np. ordynatorem oddziału). Telefonicznie lub osobiście zasięga szczegółowych informacji dotyczących stanu zdrowia chorego, sposobu zarażenia oraz zalecanych działań prewencyjnych wobec pozostałych uczniów i pracowników szkoły. Dyrektor zwraca się o wydanie zaleceń w formie pisemnej.

Po uzyskaniu zaleceń od lekarza, telefonicznie lub osobiście, a następnie pisemnie, dyrektor zawiadamia o zdarzeniu organ prowadzący i kuratora oświaty. Uzgadnia z nimi dalszy sposób postępowania uwzględniający zalecenia medyczne. Ustala także, kto i w jaki sposób może komunikować się z mediami. Dyrektor domaga się pisemnych wskazań, co do swojego sposobu postępowania oraz udziału przedstawicieli obu organów w informowaniu rodziców i uczniów.

Dyrektor podejmuje kolejne działania w sposób uzgodniony z organem prowadzącym i kuratorem oświaty. Robi to niezwłocznie, zachowując ustaloną kolejność.

22. POSTĘPOWANIE Z UCZNIAMI NARAŻONYMI W SZKOLE NA KONTAKT Z POTWIERDZONYM PRZYPADKIEM NOWEJ GRYPY A(H1N1)

Jak postępować w przypadku, gdy do szkoły przyjdzie uczeń z objawami grypy, jeżeli nowa grypa szerzy się w miejscowości, gdzie znajduje się szkoła?

O sytuacji należy niezwłocznie powiadomić rodziców chorego ucznia.

Należy ucznia umieścić w pomieszczeniu, gdzie nie przebywają inni ludzie. W przypadku objawów o niewielkim nasileniu powiadomić rodziców o konieczności odebrania ucznia ze szkoły, a w przypadku ciężkiego zachorowania odesłać ucznia transportem sanitarnym do szpitala zakaźnego lub innego, wyznaczonego do leczenia grypy, w porozumieniu z rodzicami/opiekunami dziecka.

Jeśli uczeń z objawami grypy ma powód wejścia do pomieszczenia z innymi ludźmi, winien zakryć nos i usta chusteczką jednorazową lub płatką ligniny, albo, jeżeli jest taka możliwość, założyć maseczkę ochronną na nos i usta.

Co należy zrobić dla uczniów, którzy mieli kontakt z osobą, u której potwierdzono, lub podejrzewano zakażenie wirusem nowej grypy A(H1N1)?

Należy poinformować rodziców o tym kontakcie i możliwości zakażenia.

Zalecić im codzienne pomiary temperatury i obserwację, czy nie występują u ucznia objawy grypy w ciągu 7 dni od kontaktu.

Zalecić im nie posyłanie ucznia do szkoły i zgłoszenie się do lekarza w przypadku wystąpienia objawów grypowych w ciągu 7 dni od kontaktu.

23. JAK POSTĘPOWAĆ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA INCYDENTEM BOMBOWYM LUB POŻAREM?

W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego (np. drogą telefoniczną):

Należy natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły.

Dyrektor podejmuje decyzje o:

powiadomieniu policji 997, 112

przerwaniu lekcji

przeprowadzeniu ewakuacji uczniów

zabezpieczeniu dokumentów.

Uczniom i pracownikom szkoły nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, które budzą podejrzenie.

Należy zachować

spokój nie dopuścić do paniki.

Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

W przypadku wybuchu pożaru lub podłożenia ognia:

Należy niezwłocznie powiadomić straż pożarną 998, 112

Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.

Przeprowadza się natychmiastową ewakuację.

Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły.

Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego.

Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły lub osoba kierująca akcją.

Dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.

Ewakuowane osoby przed opuszczeniem budynku powinny zabrać ze sobą plecaki i rzeczy osobiste.

Drzwi sal zostają otwarte

Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.

W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki.

Miejsca zbiórki uczniów określa plan ewakuacji.

24. METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy są pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie, którego znajduje się szkoła.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się;

spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,

spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełnianie czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,

informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,

udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,

wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Na terenie szkoły każdy uczeń może zostać wylegitymowany przez policję!

Legitymowanie ma na celu przede wszystkim:

identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,

ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego,

wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego,

identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonych, jako sprawców przestępstw lub wykroczeń,

poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości

Na terenie szkoły można dokonać również przeszukania w celu:

znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym (art. 219 kpk),

wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.

Dopuszczalne jest również przesłuchanie ucznia na terenie szkoły, przy czym:

jeżeli uczeń nie ma ukończonych 17 lat a jest podejrzany o popełnienie czynu karnego przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców lub nauczycieli,

w charakterze świadka można przesłuchiwać każdego małoletniego, bez względu na wiek, i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.

Najdrastyczniejszą sytuacją, jaką może spotkać ucznia w szkole jest zatrzymanie przez Policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:

istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,

przeciwko uczniowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządził jego przymusowe doprowadzenie (art. 247 kpk),

uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (policja, prokurator, sąd) zarządził jego przymusowe doprowadzenie (art. 285 §2 kpk),

zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policijnej Izbie Dziecka,

uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art. 15 ust.1 pkt.3 Ustawy o Policji),

uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

Algorytm postępowania w przypadku, gdy Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karnego przebywającego na zajęciach w szkole.

Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową.

Dyrektor ma prawo zapisać dane osobowe policjanta oraz numer jego legitymacji służbowej, w celu sporządzenia własnej dokumentacji.

Policjant informuje dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.

Pedagog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie itp.

Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjantów w szkole powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Telefony Zaufania

116 111 - Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży
Zadzwoń lub napisz, gdy coś Cię martwi, masz jakiś problem, nie masz z kim porozmawiać lub wstydzisz się o czymś opowiedzieć. Od 1 stycznia 2018 roku jest czynny codziennie od godziny 12.00 do 2.00 w nocy, wiadomość przez stronę www.116111.pl możesz przestać całą dobę. Pomoc świadczona przez konsultantów Telefonu 116 111 jest całkowicie bezpłatna.

Pomoc dla dzieci i młodzieży.

800 100 100 - Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci

bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole, cyberprzemoc i zagrożenia związane z nowymi technologiami, wykorzystanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, depresja i obniżony nastrój, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania. Ponadto terapeuci i prawnicy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę udzielają konsultacji w zakresie podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia przestępstw wobec dzieci, w szczególności wykorzystywania seksualnego, oraz pomocy psychologicznej dla dzieci doświadczonych przemocą i wykorzystywaniem seksualnym i uczestniczących w charakterze świadków i pokrzywdzonych w procedurach prawnych. Telefon dostępny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00 - 15:00.

Pomoc dla dorosłych w sprawach dzieci

800 12 12 12 - Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

Tu również możesz zadzwonić, gdy nie wiesz z kim porozmawiać, a coś bardzo Cię martwi. Możesz tam także zgłaszać takie sytuacje, które według Ciebie są niesprawiedliwe i masz poczucie, że ktoś zachował się nie tak jak powinien - np. złamał prawo. Telefon jest bezpłatny i jest czynny od poniedziałku do piątku od godziny 8:15 do 20:00 (połączenie bezpłatne). Jeśli zadzwonisz tam w godzinach nocnych i zostawisz informację o sobie i swój numer - konsultanci do Ciebie oddzwonią.

Pomoc dla dzieci i dorosłych.

116 000 - Całodobowy, bezpłatny telefon w sprawie zaginionego dziecka. Telefon 116 000 jest skierowany do rodziców i opiekunów, którym zaginęło dziecko, do zaginionych dzieci oraz do wszystkich osób, które mogą pomóc w ich odnalezieniu. Telefon 116000 działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu (połączenie bezpłatne). www.zaginieni.pl

Pomoc dla dzieci i dorosłych.

800 120 002 - Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Zadzwoń, jeśli ktoś w Twojej rodzinie krzywdzi Cię - bije lub obraża. Możesz tam opowiedzieć o swojej sytuacji i dowiedzieć się gdzie szukać pomocy w Twoim otoczeniu. Bezpłatna pomoc dostępna przez całą dobę. <http://www.niebieskalinia.org/>

Pomoc dla dzieci i dorosłych.

800 676 676 - Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
Na Infolinii Obywatelskiej można uzyskać podstawowe informacje o prawach człowieka i kompetencjach RPO oraz dowiedzieć się wszystkiego o prawie antydyskryminacyjnym. Doświadczeni prawnicy starają się udzielić niezbędnych informacji bądź pomóc skierować sprawę do właściwej instytucji. Telefon jest czynny w poniedziałki w godz. 10.00 - 18.00 oraz od wtorku do piątku w godz. 8.00 - 16.00 (połączenie bezpłatne z telefonów stacjonarnych i komórkowych).

Pomoc dla dorosłych.
116 123 - Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Kryzysie Emocjonalnym
Skorzystaj z niego, jeśli jesteś osobą dorosłą i przeżywasz trudności osobiste, nie potrafisz poradzić sobie ze swoim zmartwieniem. Możesz tam dzwonić od poniedziałku do piątku od godz. 14.00 do 22.00 (połączenie bezpłatne). <http://116123.edu.pl/>

Pomoc dla dorosłych.
800 120 226 - Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
Pod tym numerem telefonu można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji na temat procedury "Niebieskiej Karty", np. jakie inne podmioty poza policją, mogą ją założyć. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 9.30 - 15.30 (połączenie bezpłatne).
Pomoc dla dzieci i dorosłych.

801 199 990 - Ogólnopolski Telefon Zaufania „Narkotyki - Narkomania” Zadzwoń jeśli masz problemy z narkotykami, używasz ich, jesteś uzależniony lub martwisz się o kogoś z Twojego otoczenia. Możesz tam uzyskać fachową poradę, a także informację o tym, jak pomóc sobie lub bliskiej osobie. Telefon jest czynny codziennie w godzinach od 16.00 do 21.00. Dzwoniąc płacisz tylko za pierwszy impuls połączenia.
Pomoc dla dzieci i dorosłych.

801 889 880 - Telefon Zaufania "Uzależnienia behawioralne"
Z telefonu mogą korzystać wszystkie osoby, które mają problem lub też zastanawiają się, czy mają problem z uzależnieniami behawioralnymi. Z konsultantami mogą porozmawiać również osoby bliskie osobom uzależnionym - rodzina, przyjaciele, znajomi. Infolinia jest czynna codziennie w godzinach od 17.00 do 22.00 z wyjątkiem świąt państwowych. Dzwoniąc płacisz tylko za pierwszy impuls połączenia.
www.uzaleznieniabehawioralne.pl
22 635 93 92 - Telefon grupy edukatorów seksualnych "PONTON"
Raz w tygodniu, w piątek pod tym numerem w godzinach 16:00-20:00 wolontariusze - edukatorzy seksualni Grupy "Ponton" odpowiadają na wasze pytania związane z seksualnością, dojrzewaniem, antykoncepcją itp. Oplata

za połączenie z numerem zgodnie z cennikiem operatora.
www.ponton.org.pl
Pomoc dla młodzieży.

800 280 900 - telefon zaufania dla osób dotkniętych przemocą seksualną w Kościele

Telefon wsparcia działa we wtorki w godzinach 19:00-22:00. Kontakt telefoniczny przeznaczony jest przede wszystkim dla osób, które same doświadczyły wykorzystywania seksualnego, oraz ich najbliższych. Inicjatywę tworzą świeccy katolicy, telefon świadczy pomoc osobom dorosłym. Więcej informacji: www.zranieni.info

800 70 22 22 - Linia wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego

Całodobowa i bezpłatna pomoc psychologiczna przez telefon, email i czat. Dyżurujący konsultanci udzielają porad i kierują osoby dzwoniące lub piszące do odpowiedniej placówki pomocowej w ich regionie.

<https://liniawsparcia.pl/>

800 108 108 - Bezpłatna linia wsparcia dla osób po stracie bliskich

Telefon wsparcia działa w dni powszednie od 14:00 do 20:00. Linia 800 108 108 adresowana jest do wszystkich osób w żałobie, które potrzebują pomocy. Dzwoniący mogą anonimowo porozmawiać o swojej sytuacji, otrzymać wsparcie, zasięgnąć porady. Zadaniem dyżurujących psychologów jest podejmować interwencje w sytuacjach nagłych, a także pomagać w podejmowaniu decyzji o ewentualnej dalszej terapii.

Więcej informacji na stronie Fundacji Nagle Sami: <http://www.naglesami.org.pl/>

Pomoc dla dorosłych.

25. REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” W SZKOLE

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby przemocą dotkniętej.

Na mocy Rozporządzenia Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez przedstawiciela szkoły po powzięciu, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy.

Karta powinna być wypełniana w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W przypadku gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez jej udziału.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego (w miarę możliwości w obecności psychologa).

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

Po wypełnieniu formularza "Niebieska Karta - A" osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz "Niebieska Karta - B"

Jeżeli osobą tą jest dziecko, formularz "Niebieska Karta - B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy.

Formularza tego nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy w rodzinie.

Wypełniony formularz "Niebieska Karta - A" należy przekazać niezwłocznie przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Szczegółowe zadania przedstawiciela oświaty w ramach procedury:

diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności chodzi tu o dzieci;

udzielanie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodziny, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;

udzielanie osobie co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie kompleksowych informacji o:

możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach;

możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę jej sytuacji;

organizowanie niezwłocznie - w razie potrzeby - dostępu do pomocy medycznej;

przedstawiciel oświaty może również:

prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji takiego postępowania;

informować te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Typy przemocy w rodzinie:

- przemoc fizyczna

- przemoc emocjonalna

- zaniedbywanie

- wykorzystanie seksualne
- dziecko świadkiem przemocy.

26. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów

1. Zwierzę bez opieki właściciela na terenie szkoły.
  - a) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje uczniów od zwierzęcia (uczniowie nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku na polecenie nauczycieli wracają do budynku szkoły).
  - b) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zawiadamia woźnego.
  - c) Woźny informuje dyrekcję szkoły i podejmuje działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.
  - d) Woźny lub inny pracownik szkoły wzywa Straż Miejską, ewentualnie służby weterynaryjne.
2. Osoby trzecie bezzasadnie przebywające na terenie szkoły lub osoby zachowujące się niewłaściwie na terenie szkoły ;
  - a) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły.
  - b) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
  - c) W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia policję.

27. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działania zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
2. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły a w uzasadnionych sytuacjach policję.

3. *Wychowawca bądź pedagog odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.*
4. *Jeżeli jest to prawnie możliwe, wychowawca lub pedagog oddaje przedmiot rodzicom oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.*
5. *W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to substancja psychoaktywna, lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.*

28. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

1. *Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby- poprzez wyznaczonego ucznia - wzywa pielęgniarkę szkolną.*
2. *Pielęgniarką określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców ucznia oraz ustala dalszą opiekę nad uczniem.*
3. *W przypadku nieobecności pielęgniarki, nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia wychowawcę i rodziców oraz ustala sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica.*
4. *Do momentu odebrania ucznia przez rodzica lub, jeśli jest to konieczne – przyjazdu pogotowia ratunkowego - uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.*
5. *W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie ucznia, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia.*
6. *Jeśli uczeń odczuwa niedyspozycję zdrowotną w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do pielęgniarki szkolnej, następnie do wychowawcy, wicedyrektora i dyrektora.*
7. *Ucznia niepełnoletniego, który źle się czuje może odebrać ze szkoły tylko rodzic lub wyznaczona przez niego osoba pełnoletnia z rodziny (babcia, dziadek, ciocia itp.).*
8. *Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala:*
  - a) *uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic;*
  - b) *w przypadku niemożności udziału rodzica, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności dyspozycyjności): pedagog, psycholog, wychowawca lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły.*
9. *Nauczyciel lub (pielęgniarka gdy jest obecna) sporządza notatkę służbową, w której zawiera następujące informacje:*
  - a) *dokładną datę i godzinę zdarzenia;*
  - b) *miejsce zdarzenia; c) imię i nazwisko ucznia oraz klasę;*
  - d) *opis zdarzenia i podjęte działania.*

29. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki/ imprezy szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:
  - a) poza miejscem zamieszkania - poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu;
  - b) w miejscu zamieszkania - opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:
  - a) wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji;
  - b) uświadamia odnalezioną osobę konsekwencje jej zachowania;
  - c) jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia;
  - d) jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o wszczęciu wobec niego statutowych czynności dyscyplinujących;
  - e) informuje rodziców.
3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców.

30. Zakłócanie toku lekcji przez ucznia

Definicja Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników lub nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego lub innego wyznaczonego ucznia z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrektora i pedagoga o zaistniałej sytuacji. Nauczyciel odnotowuje informacje na temat zachowania ucznia na lekcji, w dzienniku elektronicznym, w panelu uwagi.
2. Pedagog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.
3. Pedagog wraz z wychowawcą podejmuje działania wychowawczo- dyscyplinujące wobec uczniów, którzy przeszkadzali w prowadzeniu zajęć. pedagog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
4. Jeżeli uczeń w rażący sposób naruszył zasady obowiązujące w szkole, pedagog powiadamia dyrektora szkoły a wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
5. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie popełnili wykroczenie).

31. Cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych

1. Sytuacje cyberprzemocy:

- a) Przemoc werbalna w sieci - wulgarne wyzywanie, poniżanie, nękanie, ośmieszanie, straszenie, szantaż.*
- b) Rejestrowanie filmów i zdjęć wbrew woli.*
- c) Publikowanie i rozsyłanie w sieci filmów, zdjęć i informacji ośmieszających, kompromitujących*
- d) Podsywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli i działanie na jego niekorzyść.*

2. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy. Osoba zgłaszająca fakt może być poszkodowany uczeń, jego rodzic, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- a) udzielenia wsparcia ofierze przemocy;*
- b) zabezpieczenia dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;*
- c) wyciągnięcia konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.*

3. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- a) Nauczyciel posiadający wiedzę o zajściu powiadamia wychowawcę klasy, który informuje o zajściu dyrektora i pedagoga szkolnego;*
- b) Dyrektor i pedagog szkolny, wspólnie z wychowawcą, dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;*
- c) W procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczenia dowodów i ustalenia tożsamości sprawcy;*
- d) W przypadku złamania prawa np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp. należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgłoszenia dokonuje dyrektor szkoły.*

4. Procedura reagowania wobec sprawcy przemocy ;

- a) Pedagog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy. Jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym osobno;*
- b) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiar cyberprzemocy;*
- c) Należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nim zachowanie ucznia;*
- d) Jeśli rodzice sprawcy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zmienił dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli istnieją inne przejawy demoralizacji ucznia.*

5. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy podejmując decyzję o udzieleniu kary należy wziąć pod uwagę:

- a) rozmiar i rangę szkody - czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznała ofiara;*

- b) czas trwania prześladowania - czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- c) świadomość popełnionego czynu - czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę;
- d) motywację sprawcy - należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doznane prześladowanie; e) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

6. Reagowanie wobec ofiar cyberprzemocy.

- a) udzielanie wsparcia psychicznego;
- b) udzielenie porady w celu kolejnych przypadków cyberprzemocy;
- c) po zakończeniu interwencji należy sprawdzić, czy wobec ucznia nie są stosowane dalsze działania odwetowe ze strony sprawcy.

7. Działania wobec świadków zgłaszających zdarzenie

- a) nie należy upubliczniać udziału świadków w sprawie;
- b) należy mieć na uwadze bezpieczeństwo świadka i nie narażać go na odwet ze strony sprawcy cyberprzemocy;
- c) niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy.

8. Sporządzanie dokumentacji z zajęcia

- a) Notatkę o zajściu sporządza pedagog szkolny na podstawie rozmów ze sprawcą zajścia, poszkodowanym i ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu zdarzeń.
- b) Jeżeli rozmowa przebiegała w obecności świadka np. wychowawcy, powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
- c) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji.

31. Żałoba po śmierci ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej;
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne: a) poinformuj nauczycieli, wychowawców;

- b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania – na godzinach wychowawczych, innych lekcjach;
- c) poinformuj uczniów na forum klasy;
- d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

a) oceń potrzeby - monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;

b) skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;

c) ułatw kontakt z specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

4. Konieczność powiadomienia rodziców o śmierci ucznia w czasie zajęć szkolnych

1. Powiadamanie o śmierci zawsze powinno się odbywać po przez kontakt bezpośredni.

2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

a) dostarczyć niezbędne informacje;

b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;

c) ochronić godność;

d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.

3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.

Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia ratunkowego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.

5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej.

6. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.

7. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.

8. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

9. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

10. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja - szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji i wsparcia (w razie potrzeby). Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.

11. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

12. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie dyrektora i personelu szkoły.

13. Absolutnie należy unikać powierzania uczniom zadania informowania o śmierci ucznia.

32. Epizod psychotyczny ucznia

Epizod psychotyczny: to zaburzenie psychiczne, które charakteryzuje nagły początek i szybki przebieg. Bez żadnych objawów ostrzegawczych, w ciągu kilku dni dochodzi do rozwoju objawów psychotycznych, takich jak zaburzenia postrzegania rzeczywistości, omamy i urojenia. Epizod psychotyczny najczęściej ma charakter reaktywny, czyli jest reakcją na nieprzyjemne zdarzenie czy silny stres. Ryzyko wystąpienia epizodu psychotycznego zwiększają cechy osobowości typu borderline, a zwłaszcza trudności w ocenie rzeczywistości oraz zaburzone relacje z ludźmi i zmienność stanu psychicznego mogąca w sytuacji stresowej doprowadzić do stanu psychicznego w kierunku psychotycznym. Wpływ na jego wystąpienie mogą mieć także alkohol i substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze). Epizod psychotyczny charakteryzuje nagłe i gwałtowane wystąpienie objawów psychotycznych i zaburzeń nastroju: - omamów (halucynacji) - omamy słuchowe (głosy komentujące, dyskutujące lub rozkazujące) - urojen - najczęściej prześladowcze - omamy i urojenia mają wyrazisty charakter i ulegają szybkim zmianom (w ciągu dni lub nawet godzin); - zaburzeń myślenia; - zaburzeń napedu psychomotorycznego; - euforia lub lęk; - nastrój depresyjny; - chwiejny nastrój. Zaburzenia te ustępują w krótkim czasie i zwykle nie nawracają (u części osób drugi rzut choroby zwykle nie następuje).

1. Działania uprzedzające:

a) zrobienia listy symptomów psychotycznych (zaprosić specjalistę w tej dziedzinie, omówić skuteczne metody reagowania);

b) omówienie procedury na forum rady pedagogicznej;

c) sprawdzenie, jak skutecznie wezwać pogotowie ratunkowe w sytuacji zagrożenia zdrowia/ życia, także spowodowanego atakami psychozy;

d) opracowanie listy teleadresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzieleniem pomocy osobom chorym psychicznie.

2. Działania interwencyjne:

a) nie pozostawiaj ucznia samego;

b) reaguj spokojnie, łagodnie;

c) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w spokojne miejsce;

d) na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu;

e) zawiadom pogotowie ratunkowe (999);

f) nie skupiaj się na rozstrzygnięciu, czy to jest psychoza.

3. Działania naprawcze:

a) jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego klasę - np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany);

b) jeżeli uczeń sobie tego nie życzy- nie informować klasy;

c) wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań wobec ucznia;

d) konsultować postępowanie z lekarzem, który leczył ucznia (lekarz jednak nie musi udzielać informacji);

e) udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i Przychodni Zdrowia Psychicznego, przyszpitalnych grupach wsparcia.

DYREKTOR SZKOŁY

Małgorzata Kalinowska